

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «КАІ ТЕХ»
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ
ІНСТИТУТ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
В. о. директора коледжу
Ніна ГРИШКО
«26» 45841924 2026

**ПОЛОЖЕННЯ
про порядок та умови здійснення вибору освітніх
компонентів здобувачами освіти
у ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ «КАІ ТЕХ»
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ
ІНСТИТУТ»**

ПОГОДЖЕНО
Студентською радою коледжу
Протокол №12 від 24.06.2026р.

Ухвалено на засіданні
Педагогічної ради коледжу
Протокол №10 від 25.06.2026р.

Введено в дію наказом
В. о. директора коледжу
Від 26.06.2026 р. №11/од

КИЇВ

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Формування вибіркового компонента в навчальному плані та порядок обрання їх здобувачами	3
3. Прикінцеві положення	7
Додатки.....	8

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про порядок та умови здійснення вибору освітніх компонентів здобувачами освіти (далі – Положення) розроблено з метою унормування процедури формування переліку та подальшого вивчення здобувачами фахової передвищої освіти вибіркових навчальних дисциплін.

1.2 Положення розроблено відповідно ст. 62 п. 1 вимог Закону України «Про вищу освіту», що визначає права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін у межах відповідної освітньої програми та робочого навчального плану в обсязі, що становити не менше 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС; ст. 54 п. 1 вимог Закону України «Про фахову передвищу освіту», що визначає права здобувачів фахової передвищої освіти на вибір навчальних дисциплін у межах відповідної освітньої програми та робочого навчального плану в обсязі, що становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС; інших (чинних) нормативно-правових актів та документів МОН України.

1.3 Навчальні дисципліни за вибором здобувача освіти або вибіркові навчальні дисципліни - це навчальні дисципліни, які вводяться у Фаховому коледжі «КАІ ТЕХ» Національного університету «Київський авіаційний інститут» (далі - Коледж) для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів особи для потреб суспільства, ефективного використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних потреб тощо. Вибіркові навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки надають можливість більш повного забезпечення освітніх кваліфікаційних вимог на ринку праці, ефективного використання можливостей коледжу, здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями та спеціалізаціями, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності здобувача освіти та реалізації його освітніх інтересів.

1.4 Норми цього Положення поширюються на здобувачів освіти усіх рівнів та освітніх ступенів, на всі навчальні структурні підрозділи Коледжу (відділення, циклові комісії.)

2. ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТ В НАВЧАЛЬНОМУ ПЛАНІ ТА ПОРЯДОК ОБРАННЯ ЇХ ЗДОБУВАЧАМИ.

2.1 Освітні компоненти розподіляють у навчальному плані на обов'язкові та вибіркові, які в свою чергу поділяють на освітні компоненти, що формують загальні компетентності, та освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності.

2.2 Вибіркова складова призначена для забезпечення можливості здобувачу освіти поглибити професійні знання в межах обраної освітньої (освітньо-професійної) програми та/або здобути додаткові спеціальні компетентності, сприяє академічній мобільності здобувачів освіти та формуванню їх індивідуальної освітньої траєкторії, враховує вимоги національного та регіонального ринків праці тощо.

2.3 У межах обсягу вибіркової складової здобувач освіти має право обирати освітні компоненти самостійно. Загальний обсяг навчальних дисциплін за вибором здобувача освіти має становити для освітнього рівня бакалавра не менш як 25% та для освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра не менш як 10% загальної кількості кредитів ЄКТС.

2.4 Індивідуальна освітня траєкторія для здобувачів освіти в Коледжі забезпечується шляхом формування переліку вибірових дисциплін у вигляді «Каталогу навчальних дисциплін вибірових компонент освітньо-професійної програми» (далі - Каталог) (Додаток 1).

2.5 Ця процедура передбачає такі етапи:

- до 15 квітня в результаті перегляду (моніторингу) освітньо-професійних програм вносяться пропозиції щодо оновлення вибірових компонент Каталогу з урахуванням пропозицій викладачів та стейкхолдерів (здобувачів освіти, випускників, потенційних роботодавців), наданих під час громадського обговорення;
- до 20 квітня проектні групи формують оновлені Каталоги в межах освітньо-професійної програми;
- сформовані проектними групами Каталоги подаються на розгляд Педагогічної ради Коледжу до 01 травня;
- за рекомендацією Педагогічної ради Коледжу Каталоги затверджуються директором Коледжу (за попереднім погодженням із Студентською радою, заступниками директора з навчально-методичної роботи)
- затверджені в установленому порядку Каталоги розміщують на офіційному сайті Коледжу для загального ознайомлення
- на основі сформованих Каталогів розробляються силабуси вибірових освітніх компонент до початку навчального року, які розміщуються для ознайомлення здобувачів освіти на сайті Коледжу.

2.6 Кожен Каталог є систематизованим переліком навчальних дисциплін, які відносяться до вибіркової складової освітньо-професійної програми для всіх рівнів освіти у Коледжі

2.7 Формування Каталогу має відповідати принципам альтернативності та студентоцентризму (дисципліни можуть вважатися вибіровими лише якщо вони є такими з точки зору здобувача освіти).

2.8 Освітні компоненти Каталогу спрямовані на поглиблення й вдосконалення загальних та фахових компетентностей, визначених відповідною освітньо-професійною програмою.

2.9 Основними критеріями для формування Каталогу є:

- затребуваність стейкхолдерами (актуальність дисциплін з позиції розвитку відповідної галузі, напрямку наукових досліджень, попиту на певні компетентності на ринку праці тощо);
- кадрове забезпечення (відповідний фах, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, відгуки здобувачів щодо якості викладання);
- навчально-методичне забезпечення (силабус, навчальні посібники, методичні матеріали до семінарських (практичних, лабораторних) занять тощо);
- інформаційно-дидактичне забезпечення (презентації, відеоматеріали, демонстраційні матеріали тощо);
- матеріально-технічне забезпечення (наявність обладнання/програмного забезпечення для проведення лабораторних робіт тощо).

2.10 За зміст та реалізацію вибіркової навчальної дисципліни в освітньому процесі несе відповідальність викладач, за яким закріплена відповідна навчальна дисципліна.

2.11 Процедура реалізації права здобувачів освіти на вибір навчальних дисциплін передусь їх ознайомленням із порядком, термінами, особливостями запису на вивчення запропонованих навчальних дисциплін та з умовами формування навчальних груп для вивчення вибірових навчальних дисциплін.

2.12. До початку процесу обрання здобувачами освіти навчальних дисциплін педагогічними працівниками циклових комісій, що забезпечують викладання навчальних дисциплін вибірових компонент, проводять (у позанавчальний час) презентації запропонованих до вибору дисциплін. Також, за потреби, можуть надаватися консультації щодо процедури формування індивідуальної освітньої траєкторії.

2.13 Заходи з організації вивчення вибірових дисциплін здійснюються у навчальному році, що передусь навчальному року, в якому заплановане вивчення цих дисциплін.

2.14 Здобувачі освіти, які навчаються в Коледжі, мають право формувати індивідуальну освітню траєкторію з вибірових навчальних дисциплін у весняному семестрі, що передусь навчальному року, в якому передбачене їх вивчення та до 15 квітня повинні подати заяву на ім'я завідувача відповідного відділення (Додаток 2).

2.15. До 1 вересня подають заяви про вибір навчальних дисциплін здобувачі освіти, які:

- вступили до Коледжу за освітньо-професійними програмами, де

формування індивідуальної освітньої траєкторії передбачене з першого року навчання;

– вступили до Коледжу за скороченим терміном навчання (за інтегрованими навчальними планами).

2.16 Процедура вибору навчальних дисциплін з Каталогу здобувачами освіти включає такі етапи:

1) *здійснення здобувачами освіти вибору навчальних дисциплін для вивчення їх у наступному навчальному році.* Тривалість етапу - не менше двох тижнів. Етап контролюється класними керівниками груп з метою забезпечення участі всіх здобувачів освіти у процедурі вибору дисциплін вибіркового компонента. Здобувачі освіти ознайомлюються з переліком вибірових навчальних дисциплін та заповнюють анкети вибору вибірових дисциплін за встановленим зразком. Інформація з анкет акумулюється та узагальнюється на випускових циклових комісіях. Випускові циклові комісії здійснюють попередній запис здобувачів освіти на вивчення навчальних дисциплін вільного вибору. Списки здобувачів освіти для вивчення таких дисциплін передаються на відповідні відділення.

2) *опрацювання результатів вибору дисциплін та формування навчальних груп для їхнього вивчення.* Етап виконується відповідним відділенням. На цьому етапі у встановлені терміни заяви, подані здобувачами освіти головам випускових циклових комісій, передаються на відділення, що є підставою для формування індивідуального навчального плану здобувача освіти.

3) *повідомлення кожного здобувача освіти про підтвердження його вибору на першому етапі обрання навчальних дисциплін або про неможливість формування групи для вивчення обраної ним навчальної дисципліни.*

2.17 Для викладання обирається та вибіркова дисципліна, яку обрали понад 50% здобувачів навчальних груп одного року навчання за однією освітньо-професійною програмою та спеціальністю, при цьому меншість приєднується до більшості.

2.18 У разі неможливості формування навчальної групи для вивчення певної дисципліни, здобувачам освіти надається можливість здійснити повторний вибір, приєднавшись до вже сформованої більшості навчальних груп. Завідувач відділення доводить до відома здобувачів перелік дисциплін, які вважаються не обраними та які можуть бути обраними необхідною кількістю здобувачів освіти. Після цього здобувач освіти протягом тижня повинен обрати іншу дисципліну вибіркового компонента, для вивчення якої сформувалась (чи формується) кількісно достатня група.

2.19 Здобувач освіти, який з поважної причини (хвороба, використання права на академічну мобільність тощо) не визначився з вибором дисципліни, має

право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання. У зазначений термін здобувач звертається у відповідне відділення із заявою. Здобувач, який не скористався правом вибору дисципліни без поважної причини, буде записаний на вивчення тих вибіркових дисциплін, які вважаються базовими для його спеціальності або тих дисциплін, де є необхідна мінімальна кількість здобувачів освіти для формування групи.

2.20 Після остаточного формування та погодження навчальних груп, інформація про вибіркові навчальні дисципліни вноситься до індивідуального плану здобувача освіти та його навчальної картки і стає обов'язковою. Здобувач освіти в односторонньому порядку не може відмовитися від вивчення запланованої дисципліни. Самочинна відмова здобувача освіти виконувати таким чином індивідуальний навчальний план є грубим порушенням Положення про організацію освітнього процесу в Коледжі, що тягне за собою академічну заборгованість. Вивчені таким чином курси не зараховуються.

2.21. Заяви здобувачів освіти щодо вибору навчальних дисциплін, включених після погодження до їхніх індивідуальних планів, навчальних карток, зберігаються в особовій справі здобувача освіти.

3. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1 Дане Положення погоджується зі Студентською радою Коледжу, ухвалюється Педагогічною радою та вводиться в дію Наказом директора Коледжу.

3.2. Зміни та доповнення до даного Положення оформлюються шляхом викладання його в новій редакції та затверджуються в тому ж порядку, що й саме Положення.

3.3 Коледж забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «КАІ ТЕХ»
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «КИЇВСЬКИЙ
АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

« _____ » _____

КАТАЛОГ

**навчальних дисциплін вибіркової компоненти
освітньо-професійної програми « _____ »
зі спеціальності _____ « _____ »
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти/
освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою
Фахового коледжу
«КАІ ТЕХ» Національного
університету «Київський авіаційний
інститут»
Протокол від _____ № _____

СХВАЛЕНО

Цикловою комісією

Протокол від _____ № _____

Вибіркові освітні компоненти, що формують загальні компоненти

ВК 1	ВК 1.1
	ВК 1.2
ВК 2	ВК 2.1
	ВК 2.2

Вибіркові освітні компоненти, що формують спеціальні компоненти

ВК 3	ВК 3.1
	ВК 3.2
ВК 4	ВК 4.1
	ВК 4.2

Відповідальний за розробку ОПП _____

Голова циклової комісії

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач відділення

Голова студентської ради _____

Додаток 2
(для здобувачів освіти першого
бакалаврського рівня вищої освіти)

Завідувачу відділення № _____

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(ПІБ здобувача освіти)

здобувача освіти

навчальної групи _____

(шифр і назва спеціальності)

(мобільний телефон)

ЗАЯВА

На підставі п.15 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту» з навчального плану підготовки здобувачів освіти та відповідно до освітньо-професійної програми _____

обираю такі навчальні дисципліни на 202__ -202__ н.р.:

ВК.01 _____

ВК.02 _____

_____.202__р.

Підпис

Додаток 2
(для здобувачів освіти освітньо-професійного
ступеня фаховий молодший бакалавр)

Завідувачу відділення № _____

_____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

_____ (ПІБ здобувача освіти)

здобувача освіти

навчальної групи _____

_____ (шифр і назва спеціальності)

_____ (мобільний телефон)

ЗАЯВА

На підставі ст. 54 п. 17 вимог Закону України «Про фахову передвищу освіту» з навчального плану підготовки здобувачів освіти та відповідно до освітньо-професійної програми _____ обираю такі навчальні дисципліни на 202__-202__ н.р.:

ВК.01 _____

ВК.02 _____

_____.202__р.

Підпис